

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

טופס סילבוס לסטודנט

המחלקה לחינוך תשע"ה 2015-2016

שם הקורס: פסיכופתולוגיה

שם המרצה: עינת יקירה

יעדי ההוראה:

הקניית ידע בסוגיות יסוד מרכזיות של התפתחות תקינה ופסיכופתולוגית, תוך התמקדות בהפרעות פסיכולוגיות מרכזיות בילדות. נסקור היבטים תאורטיים, דיאגנוסטיים, התפתחותיים, אטיולוגיים וטיפוליים של פסיכופתולוגיות שונות. כמו כן נלמד כיצד לשלב את הידע הנלמד עם העבודה בשטח ועם מקרים קליניים וחינוכיים שיובאו לכיתה.

דרישות והרכב ציון הקורס:

1. קריאת מאמרי חובה ברשימה הביבליוגרפית המסומנים בכוכבית (מומלץ גם לקרוא את מאמרי הבחירה).
2. קריאת התיאור והקריטריונים של כל הפרעה ב- DSM-5 לפני השיעור.
3. הגשת עבודה בסוף הסמסטר, אשר תשלב בין הידע התיאורטי והמחקרי שנלמד בכיתה עם ההתנסות המעשית במסגרת הפרקטיקום.

נושאי הלימוד ורשימה ביבליוגרפית:

1. מבוא: סוגיות באבחון פסיכופתולוגיה בילדות.

American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM-5. Washington, D.C.: American Psychiatric Association.

2. הריאיון הקליני

*Kernberg, O. (1984). The structural Interview. In: Severe Personality Disorders: Psychotherapeutic Strategies (pp. 3-26). New Heaven: Yale University press.

Gabbard, G.O. (2005). Psychodynamic assessment of the patient. In: Psychodynamic Psychiatry in clinical practice (pp. 69-92). Washington, DC, American psychiatric publishing Inc.

3. גורמים ביולוגיים בהתפתחות נורמלית ופסיכופתולוגית.

א. מזג (temperament)

*Nigg (2006). Temperament and developmental psychopathology, Journal of child psychology and psychiatry, 47, 395–422.

ב. עיבוד ואינטגרציה חושית

*Bron, T.I., Van Rijen, E.H.M., Van Abeelen, A.M., & Lambregtse-Van Den Berg, M.P. (2012). Development of regulation disorders into specific psychopathology. Infant mental health journal, 33(2), 212–221 .

Barton M. & Robins, D. (2000). Regulatory disorders. In: C. Zeanah (ed). Handbook of infant mental health, 2nd edition, (pp. 311-325). NY: Guilford.

3. הקונטקסט המשפחתי-סביבתי

א. פסיכופתולוגיה הורית

*Goodman, S.H, Rouse, M.H., Connell, A.M., Broth, M.R., Christine M. Hall, C.M., & Heyward, D. (2011). Maternal Depression and Child Psychopathology: A Meta-Analytic Review. Clinical Child and Family Psychological Review, 14, 1–27.

Hammerton, G., Zammit, S., , Mahedy, L., Pearson, R.M., Sellers, R., Thapar, A., & Collishaw, S. (2015). Pathways to Suicide-Related Behavior in Offspring of Mothers with Depression: The Role of Offspring Psychopathology. Journal of American Academy of Child and Adolescent Psychiatry, 54(5):385–393.

Blum, L.D. (2007). Psychodynamics of postpartum depression. Psychoanalytic Psychology, Vol. 24 (1), 45–62.

ב. התעללות והזנחה

*Nelson-Gardell, D. (2001). The voices of victims: Surviving child sexual abuse. Child and adolescent social work journal, V. 18(6), 401-416.

Fergusson, D.M., Boden, J.M., & Horwood, L.J. (2008). Exposure to childhood sexual and physical abuse and adjustment in early adulthood. Child abuse & neglect, 32 (6), 607-619.

4. הפרעות התנהגות

*Loeber, R., Burke, J. D., & Pardini, D.A. (2009). Development and etiology of disruptive and delinquent Behavior. Annual review of clinical psychology, 5, 291-310.

Winnicott, D.W. (1956). The antisocial tendency. In Through Pediatrics to Psychoanalysis. Karnac Books, London.

5. הפרעות קשב וריכוז

Barkley, R.A. (2003). Issues in the diagnosis of attention-deficit hyperactivity disorder in children. Brain and Development, 25, 77-83

*Chronis AM, Jones HA, Raggi VL (2006). Evidenced based treatments for children and adolescents with attention-deficit hyperactivity disorder. Clinical psychology review, 26, 486-502.

Keenan, K., & Wakschlag, L. S. (2002). Can a valid diagnosis of disruptive behavior disorder be made in preschool children? American Journal of Psychiatry, 159, 351-358.

יעקב, א. (2009). הדרכת הורים לנערה עם הפרעת קשב. שיחות, כרך כ"ד, חוב' 1.

6. הפרעות ויסות

א. הפרעות שינה

*Sadeh, A., Tikotzky, L., & Scher, A. (2010) Parenting and infant sleep. Sleep medicine reviews, 14, 89-96.

ב. הפרעות אכילה

*Davies, W.H. et al., (2006). Reconceptualizing feeding and feeding disorders in interpersonal context: The case for a relational disorder. Journal of family psychology, 20 (3), 409-417.

בכר, איתן (2002). הפחד לתפוס מקום. אנורקסיה ובולימיה: טיפול לפי גישת הפסיכולוגיה של העצמי. הוצאת ספרים ע"ש י"ל מאגנס, האוניברסיטה העברית, ירושלים

ג. הפרעות אלימינציה

*Nield, L.S.; Kamat, D. (2004). Enuresis: How to Evaluate and Treat. Clinical pediatrics, V. 43(5), 409-415.

כהן, א. (2011). אנקופרזיס – טיפול התנהגותי משולב בהתערבויות רפואיות, אסטרטגיות והתייחסותיות. בתוך: טיפול קוגניטיבי – התנהגותי בילדים עקרונות טיפוליים. עורכים: מור, נ., מאירס, י., מרום, צ., גלבווע-שכטמן, א. תל-אביב: פרובוק ודיונון

7. הפרעות חרדה

*Kaufman-Shriqui, V., Werbeloff, N., Faroy, M., Meiri, G., Shahar, D. R., Fraser, D., Novack, Y., Bilenko, N., Vardi, H., Elhadad, N., Pietrzak, R. H., & Harpaz-Rotem, I. (2013). Posttraumatic stress disorder among preschoolers exposed to ongoing missile attacks in the Gaza war: Depression and anxiety, V. 30(5), 425-431.

Campo, J.V., Fritsch, S.L. (1994). Somatization in children. Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry, 33, 1223-1235.

Starcevic, V., Berle, D. (2006). Cognitive specificity of anxiety disorders: A review of selected key constructs. Depression and Anxiety, 23, 51-61.

8. הפרעות מצב-רוח

א. דיכאון

*Robinson, J., Cox, G., Malone, A., Williamson, M., Baldwin, G., Fletcher, K., & O'Brien, M. (2013). A systematic review of school-based interventions aimed at preventing, treating, and responding to suicide-related behavior in young people. Crisis: The journal of crisis intervention and suicide prevention, V. 34(3), 164-182.

ב. דו-קוטבי

Mikita, N. & Stringaris, A. (2013). Mood dysregulation. European child & adolescent psychiatry, V. 22(1), 11-16.

9. הפרעות אישיות בילדות

*Bernstein, D.P, Cohen, P., Skodol, A., Bezirgianian, S. & Brook, J.S. (1996). Childhood antecedents of adolescent personality disorders, The American Journal of Psychiatry, Vol 153(7), 907-913.

Bierer, L.M., Yehuda, R., Schmeidler, J., Mitropoulou, V., New, A.S., Silverman. J.M. & Siever, L.J. (2003). Abuse and Neglect in Childhood: Relationship to Personality Disorder Diagnoses, CNS Spectrums, Vol. 8(10), 737-740, 749-754.

10. מוכנות לכיתה א'

*Blair, C. and Raver, C.C. (2015). School readiness and self-regulation: a developmental psychobiological approach, Annual Reviews Psychology, 66, 711–31.

Puccioni, J. (2015). Parents' Conceptions of School Readiness, Transition Practices, and Children's Academic Achievement Trajectories, The Journal of Educational Research, 108, 130–147.

- ייתכנו שינויים בסדר השיעורים וברשימת הקריאה.